

WRESZCIE SPOTKANIE WYDAWCÓW, AUTORÓW I CZYTELNIKÓW. NIC NIE ZASTĄPI PRAWDZIWYCH SPOTKAŃ Plener Literacki (Gdańsk, 13-15 sierpnia 2021 r.)

Trudno w to uwierzyć, ale w tym roku w Gdyni po raz dziesiąty odbyła się coraz bardziej popularna impreza – Plener Literacki, trzydniowe wydarzenie odbywające się na najbardziej popularnym deptaku miasta – na Bulwarze Nadmorskim im. Feliksa Nowowiejskiego. W ubiegłym roku, w odróżnieniu od wielu innych imprez cyklicznych, udało się z sukcesem, chociaż w mniejszym gronie, przeprowadzić gdyńskie spotkanie i została zachowana ciągłość. W tym roku od 13 do 15 sierpnia mieszkańcy Gdyni i turyści jeszcze bardziej tłumnie niż przed rokiem pojawili się nad samym brzegiem morza – przy wspaniałej pogodzie – przyjmując autorów oraz wystawców. Swoją ofertę zaprezentowało 60 wydawnictw z całej Polski, a publiczność uczestniczyła w 40 spotkaniach na scenie Pleneru na Bulwarze oraz na scenie w pobliskiej Muszli Koncertowej. Wreszcie – pod długiej pandemicznej przerwie – czytelnicy, wydawcy i autorzy byli wreszcie razem.

Organizatorami Pleneru byli Miasto Gdynia i Fundacja Historia i Kultura, a partnerami merytorycznymi spółka Targi Książki – organizator Warszawskich Targów Książki oraz Międzypokoleniowy Festiwal Literatury Dziecięcej Ojciec i Działki.

– „Plenery Literackie w Gdyni, które od lat organizujemy na Bulwarze Nadmorskim, są wydarzeniem szczególnym zarówno dla autorów i wydawców, ale również dla nas – organizatorów. Wyjątkowa, wakacyjna atmosfera tego miejsca sprawia, że autorzy chcą tu przyjeżdżać na spotkania z publicznością co roku, bo tak bezpośredni kontakt z czytelnikami i swobodny nastrój trudno napotkać na innych festiwalach literackich czy targach. Dlatego Plener ma już stałe grono przyjaciół i ze strony literatów i ze strony czytelników” – powiedział Jacek Oryl otwierając imprezę, główny organizator, wiceprezes Fundacji Historia i Kultura.

Jak co roku symboliczne znaczenie miało otwarcie Pleneru, w którym tym razem uczestniczyli gospodarze Gdyni: prezydent miasta Wojciech Szczurek oraz przewodnicząca Rady Miasta Gdyni Joanna Zielińska, a także Natalia Gromow, dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej w Gdyni, organizatorka kolejnego wielkiego wydarzenia, jakim jest Nagroda Literacka Gdynia, która od dawna uznawana jest za jedną z najważniejszych nagród w kraju. Obecni też byli prezesi najważniejszych organizacji branżowych – Rafał Skąpski, prezes PTWK, który jest też prezesem zarządu spółki Targi Książki, oraz Sonia Draga, wydawczyni i prezeska Polskiej Izby Książki. Był też Waldemar Michalski, prezes Fundacji Historia i Kultura, która jest organizatorem imprez targowych w Warszawie i w Gdyni.

Budżet Pleneru Literackiego został zasilony kwotą 200 tys. zł przez władze Gdyni, o czym poinformował Bibliotekę Analiz prezydent miasta Wojciech Szczurek. – „Bez wsparcia polskiego samorządu nie odbyłoby się w kraju 95% wydarzeń

w kulturze. To są miliardy złotych, jakie znajdują się w budżetach lokalnych, a nie w budżecie centralnym. Przy tej okazji podkreślę, że sytuacja finansowa, w która obecnie wmontowywane są polskie samorządy i to co nas czeka w „Nowym Ładzie”, jest bardzo poważnym zagrożeniem także dla polskiej kultury. Jest ryzyko, że nie będzie z czego brać środków na kulturę i wspierać różne projekty”.

Gwiazdą Pleneru był, jak za każdym razem w Gdyni (i nie tylko!), prof. Jerzy Bralczyk, którego wystąpienia spotkały się z największym zainteresowaniem publiczności. Wielu czytelników uczestniczyło również w spotkaniach z pozostałymi wybitnymi autorami, wśród których byli: Eustachy Ryłski, Roma Ligocka, Grzegorz Piątek, Natalia Fiedorczyk, Nina Majewska-Brown, Katarzyna Tubylewicz, Iza Klementowska, Ula Ryciak, Michał Cichy, Vincent V. Severski, Gabriela Jatkowska, Magdalena Majcher, Karolina Głogowska, Bartosz T. Wieliński, Jacek Karczewski, Małgorzata Starosta, Paulina Płatkowska, Mirosław M. Bujko, Iwona Kienzler, Barbara Kosmowska, Marcin Szczygielski, Monika Milewska, Rafał Janowski, Karolina Grabarczyk i Nika Jaworowska-Duchlińska.

Rafał Skąpski premierowo zaprezentował opracowany przez siebie drugi tom wspomnień swojej babci, czyli Zofii z Odrowąż-Pieniążków Skąpskiej *Dziwne jest serce kobiece. Wspomnienia z Pomorza i Hebdowa* (Czytelnik), a w spotkaniu uczestniczyli też Barbara Kosmowska, Eustachy Ryłski i Jerzy Kisielewski. Książka jest kontynuacją wydanego w 2019 r. tomu pierwszego zatytułowanego *Dziwne jest serce kobiece...Wspomnienia galicyjskie*. Eustachy Ryłski powiedział: „o ile pierwszy tom tych wspomnień jest moim zdaniem opisaniem katorżniczej pracy w środowiskach ziemiańskich i ogromnej dzielności ziemian, to drugi tom jest o rodzinności. To była bardzo paskudna retoryka komunistów, która odzywa się zresztą teraz, że ziemiaństwo było klasą próżniaczą. Ci co byli próżniakami, długo tych gospodarstw nie prowadzili. Generalnie rzecz biorąc, byli to ludzie katorżniczej pracy, to znaczy pracowali od rana do wieczora, a jak się nie pracowało, to się łądowało po prostu gdzieś na urzędach, bo majątki tracono”.

Spotkania podczas Pleneru prowadzili: Jerzy Kisielewski, Szymon Kloska, Adam Szaja i Piotr Dobrołęcki. Jak ocenili organizatorzy, kolejny już raz sprawdziła się zasada, że doskonali autorzy w połączeniu ze świetnymi prowadzącymi to najlepszy sposób na udane spotkania autorskie.

Podczas Pleneru Literackiego swoją ofertę zaprezentowało 60 wystawców, wśród nich m.in.: Akapit Press, Albatros, Świat Książki, Egmont, Sonia Draga, Debit, Vectra, Bellona, MG, Literatura, Adamada, Agora, Książkowe Klimaty, Wielka Litera, WAB, Magia Słowa, Uroboros, Solis, Fabryka Słów, Bukowy Las, Zakamarki, Wilga, Zielona Sowa, Nasza Księgarnia, timof comics, Grupa Helion, Polskie Wydawnictwo Muzyczne, Wydawnictwo BIS, Wydawnictwo Amaltea, Kwiaty Orientu, Wydawnictwo Marpress, Oficyna Naukowa, Poławiacze Pereł, Claroscuro, Wydawnictwo Nowa Baśń, Wydawnictwo Olesiejuk, Wydawnictwo Poznańskie, Wydawnictwo Literackie i Znak, a bogatą ofertę wydawców uzupełniła Księgarnia Świat Książki.

– „Pogoda była bardzo dobra, ale długoterminowe prognozy pogody sprawdzam dużo wcześniej i porównuję z zapisami z poprzednich lat, dlatego jesteśmy przygotowani na każde warunki. Tym razem były optymalne. Już miesiąc temu wiedziałem, że Plener będzie bardzo dobry, więc wtedy zamknęliśmy listę zgłoszeń od wydawców” – przekazał Bibliotece Analiz Jacek Oryl.

Bardzo zadowoleni byli wydawcy. – „Bardzo udana impreza, dopisali i zwiedzający, i kupujący książki, a autorzy przyciągnęli sporo słuchaczy, bo było widać, że ludzie się zatrzymują i słuchają rozmów prowadzonych na scenie. Też duża była frekwencja wystawców i był to kolejny rekord” – powiedziała Sonia Draga, właścicielka wydawnictwa Sonia Draga. „Żadne targi onlinowe nie zastąpią takich wydarzeń. Mogą się pojawiać czasowo i zastępczo, ale jak ktoś mówi, że przyszłość jest już tylko online, to będę zawsze z nim kłócić, bo uważam, że spotkania fizyczne dają prawdziwą możliwość, aby czytelnicy zapoznali się z nowościami we właściwym stopniu” – dodała. Oceniała przy tym, że sprzedaż książek na stoisku jej wydawnictwa była bardzo dobra, co, jej zdaniem, dowodzi, jak bardzo potrzebujemy takich imprez. Inni wydawcy również okazywali duże zadowolenie z wyników sprzedaży, która w większości przypadków przekraczała wartości z poprzednich lat.

– „Gdynia jak zwykle była genialna. Tysiące ludzi spacerujących nad morzem. Bardzo miła atmosfera, piękny widok na morze! Po prostu tu nie może nic być źle! Nasza sprzedaż jest trochę lepsza lub porównywalna ze sprzedażą w zeszłym roku, ale wówczas było dwa razy mniej namiotów, więc tyle samo ludzi z taką samą kasą rozłożyło się na więcej wydawnictw. Ale jesteśmy zadowoleni” – powiedział Tomasz Zaród z wydawnictwa Książkowe Klimaty, stały uczestnik spotkań targowych w całym kraju. Zapowiedział przy tym udział w zbliżających się Warszawskich Targach Książki, podczas których jego wydawnictwo wraz z wydawnictwem Afera zorganizują wielką księgarnię z literaturą czeską, bo Czechy są gościem honorowym tej imprezy.

Wspólnie z Międzypokoleniowym Festiwalem Literatury Dziecięcej Ojciec i Działki i Biblioteką Gdynia organizatorzy zaprosili rodziny z dziećmi na spotkania z autorami oraz warsztaty i animacje związane z książką. Promowano także Nagrodę Literacką Gdynia.

Piotr Dobrołęcki

Tekst wpłynął do Redakcji 1 września 2021 r.